Protokoll (nr 2025:4)
Sammanträdesdatum: 2025-11-10

Tid: 2025-11-10, kl 10:00-12:00

Plats: Konferensrum Pärlan, Zirkongatan 7, Västra Frölunda.

Närvarande

Ledamöter från pensionärsföreningarna

Gudhrun Järlebratt, SPF Älvsborg
Chris Ramberg, SPF Askim
Gerda Svendsen, SKPF
Lisbeth Eriksson, SKPF
Pernilla Knutsson, SPF Linje 9
Mimmi Welin, SPF Näset/Önnered
Leif Hörlin, HBTQ-seniorerna
Lars Skoglund, PRO Askim
Anna-Maj Christiansson RPG

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen (ÄVO)

Katarina Meuller, avdelningschef hälso- och sjukvård
Simon Andrén Cederholm, avdelningschef kvalitet och utveckling
Ingela Weiland, avdelningssekreterare hälso- och sjukvård

Frånvarande

Ulf Johansson, SKPF
Ulla-Karin Näslund, SKPF
Erna Kristensson, PRO Smycket

Inbjudna

Kristin Eliasson Äldreombudsman Göteborgs stad.
Jolin Sewén, verksamhetsutvecklare avdelning hälsofrämjande och förebyggande
Johanna Häussler Sand, verksamhetsutvecklare avdelning hälsofrämjande och förebyggande

§1. Mötets öppnande samt fastställande av dagordningen

Avdelningscheferna hälsar alla välkomna till pensionärsråd Sydväst.

§2. Föregående anteckningar

Pensionärsorganisationerna frågar om det varit en genomgång av insatser för språkutveckling och efterhör kring uppföljning och om det blivit något resultat.
Avdelningscheferna svarar att det finns planerade uppföljningar.

§3. Besök av Äldreombudsman Kristin Eliasson

Bilaga 1. Äldreombudsman Kristin Eliasson informerar kring sitt uppdrag och vilka positiva insatser som sker just nu, bland annat kontakt med seniorer via Mötesplatser. Pensionärsorganisationerna (PO) lyfter att PO representerar hela Göteborg, inte bara sina egna medlemmar. Den växande gruppen invånare över 65 år är en fråga som berör hela staden, inte enbart ÄVO. PO framhåller också att det inte alltid är enkelt för äldre att veta vart man ska vända sig för att få svar på sina frågor. Arbetet med att göra PO mer synliga sker därför i samarbete med Äldreombudsmannen.

Äldreombudsmannen strävar efter att se de större mönstren som påverkar många, och att använda den kunskap som kommer in i stadens förbättrings- och utvecklingsarbete. Äldreombudsmannen bedriver ingen myndighetsutövning, gör inga granskningar och driver inte enskilda ärenden, men kan vägleda vidare till rätt verksamhet eller organisation.

Äldreombudsmannen informerar om handlingsplanen **Åldersvänliga Göteborg 2021–2025**, där det kommande arbetet särskilt kommer att fokusera på mobilitet, bostäder, stadsmiljö/utveckling samt att stärka seniorers inflytande och delaktighet i staden.

PO berättar att de har omfattande samarbete med olika bostadsbolag, bland annat Framtiden. Ett återkommande problem är att bostadsanpassningar tar för lång tid, till exempel att få ett badkar borttaget.

Äldreombudsmannen informerar att framtidsutvecklare har lämnat synpunkter på det nya bostadsförsörjningsprogrammet och anser att det är viktigt att strategiska frågor som rör äldre kommer med i programmet och att deras perspektiv beaktas i den fortsatta planeringen.

PO lyfter problem kring bokning av tvättstugor via en app, där endast den person som har kopplat sitt eget Bank-ID kan logga in, vilket skapar svårigheter för par och sambos.

PO påpekar även att klimatfrågor inte finns med i presentationen.
Äldreombudsmannen instämmer i att detta är en viktig aspekt, bland annat när det gäller tillgänglighetsanpassningar i samband med bilfria innergårdar. Samtidigt försvinner viss information som tidigare fanns hos bovärdar när allt flyttas över till digitala lösningar och appar.

Äldreombudsmannen ska vartannat år lämna en rapport till kommunfullmäktige. För perioden 2024–2025 har två fokusområden varit centrala: **att leva och åldras i ett digitaliserat Göteborg** samt **minoriteters livsvillkor ur ett seniorperspektiv**, med särskild betoning på de nationella minoriteternas rättigheter.

Äldreombudsmannen visar exempel från äldre som beskriver svårigheter med att allt fler kontakter, exempelvis med sjukvården, sker digitalt. Många saknar den kunskap som krävs, och alla har inte barn eller barnbarn som kan hjälpa till. Äldreombudsmannen lyfter även fram insatser som efterfrågas och uppskattas av seniorer:

- **Digitalt stöd i hemmet**
- **Pappersguider** som gör den digitala vardagen enklare (mycket uppskattade bland seniorer)
- **Äldrekonsulenter** som arbetar uppsökande för att motverka ofrivillig ensamhet

Äldreombudsmannen kommer gärna tillbaka till Pensionärsrådet för att prata mer om minoritetsgrupper. Många äldre som flyttat till Sverige och arbetat här i flera decennier har tappat en del av det svenska språket efter att de gått i pension och inte längre använder språket dagligen.

PO poängterar att det på Mötesplatserna finns kontaktuppgifter till Äldreombudsmannen, men frågan är hur äldre får kännedom om detta. Bibliotek och liknande platser ses som viktiga arenor för att nå ut. PO undrar också om Äldreombudsmannen kan komma ut till medlemsmöten. Äldreombudsmannen svarar att det är möjligt i mån av tid och att hon redan deltagit vid några sådana möten.

PO betonar att Äldreombudsmannen tagit upp många viktiga områden och att informationen varit värdefull.

§4. Projekt med Bostadsbolaget i Västra Järnbrott

Bilaga 2. Verksamhetsutvecklare Jolin Sewén och Johanna Häussler Sand presenterar projektet som ÄVO har tillsammans med Bostadsbolaget och beskriver betydelsen av att äldre har möjlighet att välja ett boende som passar deras behov. Arbetet har genomförts i Västra Järnbrott, främst i områdena norra och södra Dragspelsgatan. Området valdes eftersom många seniorer bor där. Projektet har utgått från fyra centrala spår:

- Möten
- Utemiljö
- Delaktighet
- Flyttkedjor – (ett uppdrag från kommunfullmäktige om hur staden ska arbeta med flyttkedjor på ett strategiskt sätt).

Inom de fyra spåren deltar även forskare från ÄVO. Den första delen av projektet genomfördes i oktober, då man knackade dörr och delade ut en enkät. Totalt 156 personer svarade, resultaten från enkäten presenteras idag. Den andra delen av projektet kommer att bestå av en workshop i december. PO flaggar för att de gärna kan bjudas med till workshop då de kan ha många bra idéer att tillföra.
På fråga från PO om det är stor omsättning på lägenheterna i området förklarar verksamhetsutvecklarna att många har bott där väldigt länge och dessutom stått i bostadskö under många år innan de flyttade in.

På fråga från PO frågar vad som kommer att ingå i det trygghetsboende som planeras att öppna, svarar verksamhetsutvecklarna att det som ingår är bland annat:

- Dörröppnare
- Inga trösklar
- Handtag i badrum
- Breda dörrar
- Möjligheter till social samvaro
- En lokal med trygghetsvärd

Det finns ännu inga beslut om att bygga, men Norra Dragspelsgatan har identifierats som ett område som skulle kunna byggas om för att möjliggöra trygghetsboende.

PO tar upp att det underlättar att alla bostadsbolag idag samarbetar och man kan räkna med sig sina år inom respektive bostadsbolag samt tillägger att det är viktigt att seniorer involveras och känner sig delaktiga.

På fråga från PO svarar verksamhetsutvecklarna att samarbetet mellan ÄVO och Bostadsbolaget är det enda i detta slag inom Göteborgs stad. Bostadsbolaget kommer att bygga i befintligt hus. Hyresgästen får vara med i beslutet om de vill att lägenheten ska byggas om. Flyttkedjor är ett annat spår, verksamhetsutvecklarna kommer gärna ut och informerar i respektive PO.

På fråga från Pensionärsorganisationerna vad det finns för hjälp att få tipsar verksamhetsutvecklarna om länk *Planera ditt boende som senior*. Det finns också konsumentrådgivare i staden som kan vara behjälpliga.

§5. Pensionärsrådets egna frågor

a) Gör LPR synligt bland äldre i vår stadsdel

PRO tar upp hur göra protokollet från lokalt pensionärsråd mer publikt och på ett annat sätt beskriva vad det är för frågor.
Avdelningscheferna efterhör hur pensionärsorganisationerna gör för att visa och informera från de lokala pensionärsråden.
Pensionärsorganisationerna svarar att de har möten med olika frekvens och informerar då vad som tagits upp i pensionärsrådet. På fråga om det är OK att skicka ut protokollet till grupperna informerar avdelningscheferna att protokollen från pensionärsråden publiceras på Göteborgs stads hemsida och finns tillgängliga för alla.

b) Bemanning LPR

Frågan tas till nästa pensionärsråd.

c) Nästa steg i klimatarbetet

PRO frågar om nästa steg i klimatarbetet. AC upplyser att ärendet får informeras på ett kommande pensionärsråd.

d) Sväljningssvårigheter

Pensionärsorganisationerna nämner ett forskningsprojekt av logopeder angående sväljningssvårigheter. Studien visar att många äldre har sväljningssvårigheter och lever i skymundan. Pensionärsorganisationerna frågar om det planeras eller varit fler utbildningsdagar för detta område och menar att frågan är viktig och bör finnas med i grundutbildningen.
Avdelningscheferna svarar att ÄVO har utbildning återkommande för personalen samt att det finns sjuksköterskor som utbildar på universitetsnivå Avdelningscheferna tar med sig frågan och återkopplar på nästa pensionärsråd.

e) Minutstyrning Hemtjänst Sydväst

Pensionärsorganisationerna efterhör om det har blivit någon förändring kring minutstyrning inom Hemtjänsten.
Avdelningscheferna informerar att det pågår ett stort projekt i ÄVO med hemtjänstens förutsättningar. Det är en stor omställning och ett uppdrag från politiken med att implementera ett planeringssystem.
Pensionärsorganisationerna vill veta mer när det är genomfört.
Avdelningscheferna ger förslaget att bjuda in projektledare Helena Söderbäck som kan informera på ett pensionärsråd.
Pensionärsorganisationerna vill lyfta frågan till ÄVO:s centrala pensionärsråd och avdelningscheferna informerar att ärendet kan skickas till Lucas Blåder, sekreterare i det centrala pensionärsrådet.

§6. Möte Pensionärsråd 2026

Fredagar kl. 10-12

- 13 februari
- 10 april
- 11 september
- 6 november

Vid anteckningarna var,

Ingela Weiland

Göteborgs Stad

Hur är det att leva och åldras i Göteborg?

Äldreombudsman Kristin Eliasson möter Pensionärsråd Sydväst

2025-11-10

Agenda

- Äldreombudsmannens uppdrag
- Vad berättar göteborgarna?
  – röster från Sydväst
- Positiva insatser för seniorer
- Tid för dialog

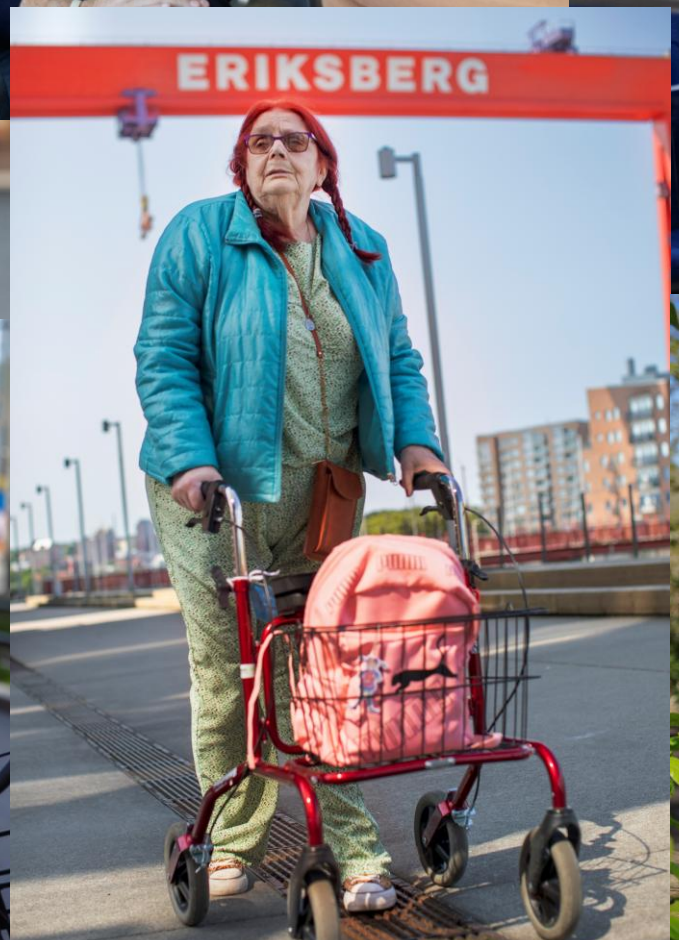

Foto Lo Birgersson

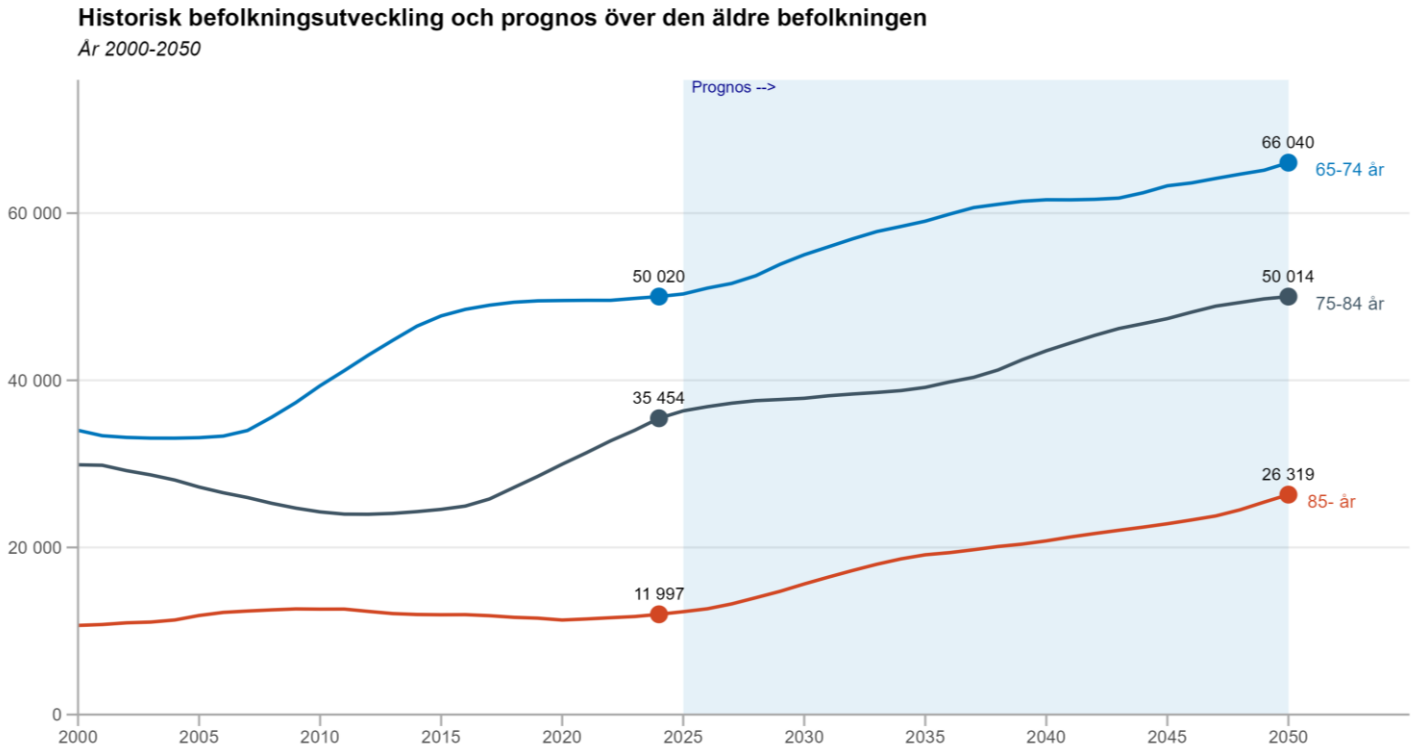

ERIKSBERG

Befolkningen 65 år och äldre

- Som helhet förväntas gruppen öka från 99 000 personer 2025 till 142 400 personer 2050.
- Det motsvarar en ökning på 44 % eller 43 400 personer.
- Gruppen 85 år och äldre mer än fördubblas (+116 %).
- Utvecklingen påverkar alla delar av stadens ansvar och uppdrag.

Källa: SCB, med bearbetning av stadsledningskontoret

Äldreombudsmannens uppdrag

- Äldreombudsmannen arbetar för jämlika livsvillkor, likvärdig service och äldre invånares mänskliga rättigheter
- Uppdrag från kommunfullmäktige
- Lyssnar på stadens seniorer
- Synliggör viktiga frågor och behov
- Driver utveckling tillsammans i staden
- Göteborg ska vara en åldersvänlig stad

Foto Lo Birgersson

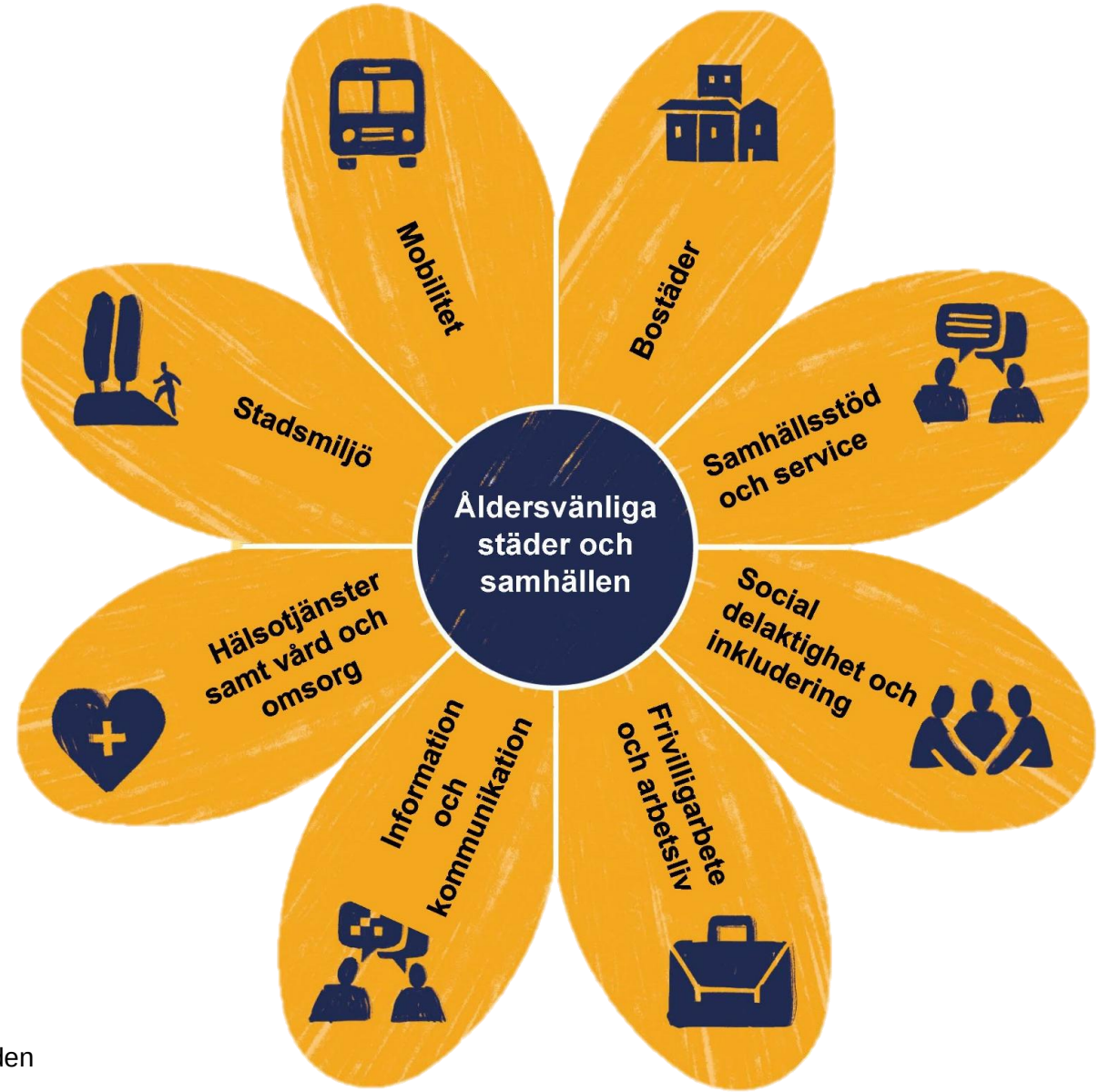
Vad äldreombudsmannens inte gör

- Driver inte enskilda individärenden.
- Är inte delaktig i myndighetsutövning.
- Överklagar inte myndighetsbeslut.
- Deltar inte i någon formell granskning av Göteborgs Stad.

Men… identifierar mönster, glapp, viktiga frågor och behov på gruppnivå.

Handlingsplan Åldersvänliga Göteborg 2021-2025

Göteborgs Stad

WHO Global Network for Age-friendly Cities and Communities

Utvärderingen av Åldersvänliga Göteborg

- **Motverka ålderism och diskriminering** för att säkerställa seniorers mänskliga rättigheter.
- En **heterogen** grupp och en **resurs** i samhället.
- Seniorers **delaktighet behöver öka** och bli mer systematisk.
- **Sociala och kulturella mötesplatser** viktiga för att främja delaktighet och social inkludering.
- **Klimat- och miljöarbete** behöver inkluderas i arbetet för åldersvänlig stad.

Foto Lo Birgersson

Beslut i kommunfullmäktige 2025-10-16

Kommunstyrelsen får i uppdrag att revidera Göteborgs Stads handlingsplan för Åldersvänliga Göteborg. Ett särskilt fokus ska läggas på **mobilitet, bostäder, stadsmiljö/stadsutveckling samt att öka seniorers inflytande och delaktighet** inom dessa områden.

Giltighetstiden för Göteborgs Stads handlingsplan för Åldersvänliga Göteborg 2021–2025 förlängs till dess att en reviderad plan antas.

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att, i samverkan med alla nämnder och styrelser som bedöms beröras, **fortsatt samordna** insatser för en mer åldersvänlig stad.

Vad berättar göteborgarna?

Röster från Sydväst

Göteborgs Stad

Boendefrågor

- Hyresvärdarna inför appar – boka tvättstuga digitalt – och konsekvenser av bilfria innegårdar
- Trygghetsboende och seniorboende
- Vill och behöver flytta men klarar inte
- Betydelsen av bovärdar och trygghetsvärdar
- Framtiden och Hyresgästföreningen genomför enkät om äldres boende
- Äldre i nya bostadsförsörjningsprogrammet

Foto Lo Birgersson

Exempel på vanliga frågor till äldreombudsmannen

- Var kan jag lära mig det digitala?
- Kan jag få hjälp att betala mina räkningar?
- Hur ska jag tänka kring mitt boende?
- Kan jag ansöka om flytthjälp?
- Hur ska jag göra när jag är orolig för en granne?
- Hur kan jag få reda på vad som finns för mig där jag bor?
- Hur gå vidare vid motsättningar mellan omsorgstagare, hyresgäst, anhöriga och ansvariga för verksamhet?

Äldreombudsmannens två fokus 2024-2025

- Att leva och åldras i ett digitaliserat Göteborg.
- Minoriteters livsvillkor ur ett seniorperspektiv, med särskilt fokus på nationella minoriteters rättigheter.

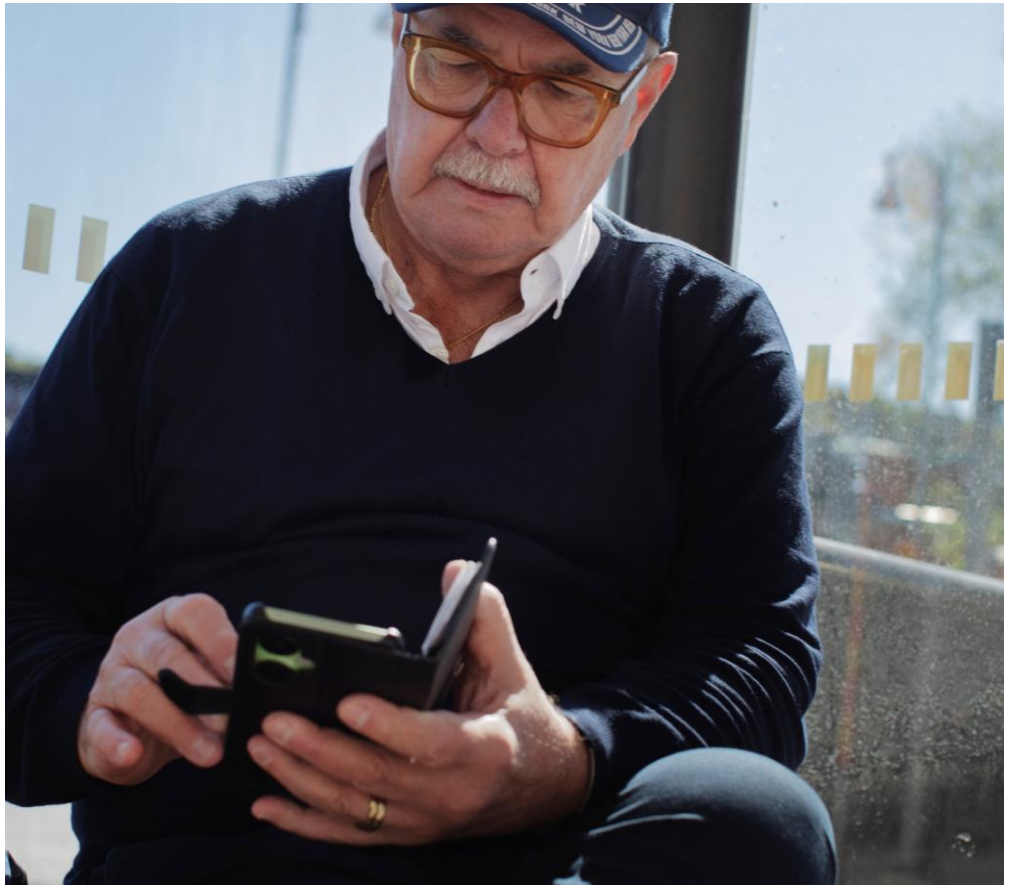

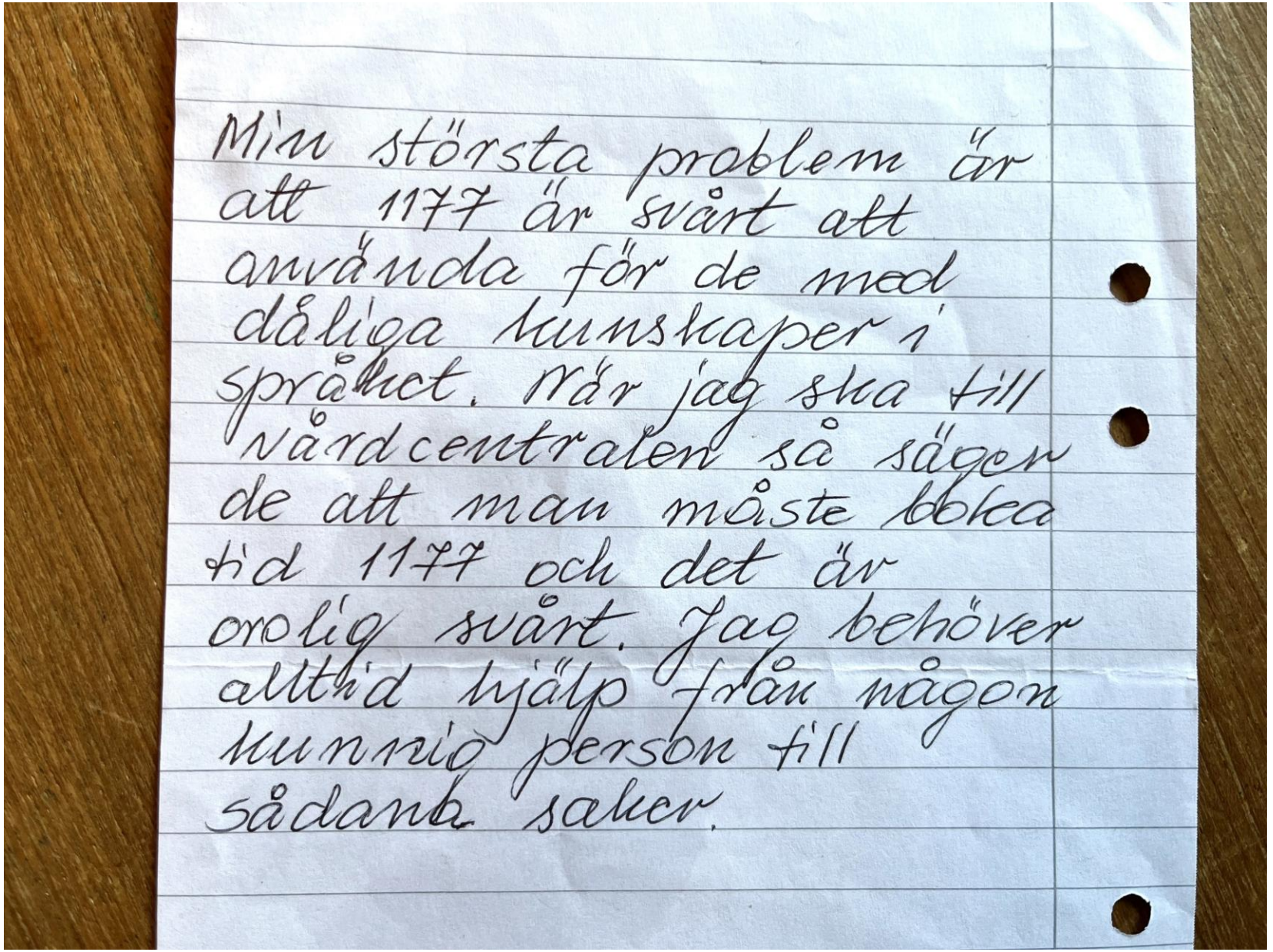
Foto Lo Birgersson

Att leva och åldras i ett digitaliserat Göteborg

Göteborgs Stad

”Jag har alltid klarat mig själv och varit digital, men nu försämras min syn. Om en enda kundtjänst eller myndighetsperson till frågar mig om jag har barnbarn… Varför förutsätter alla att jag har barn och barnbarn? Och varför tror de att jag vill visa dem mina bankkonton och koder? Det handlar om självständighet!”

Samtal med kvinna 86 år om att förväntas vilja och kunna be någon i närheten om hjälp

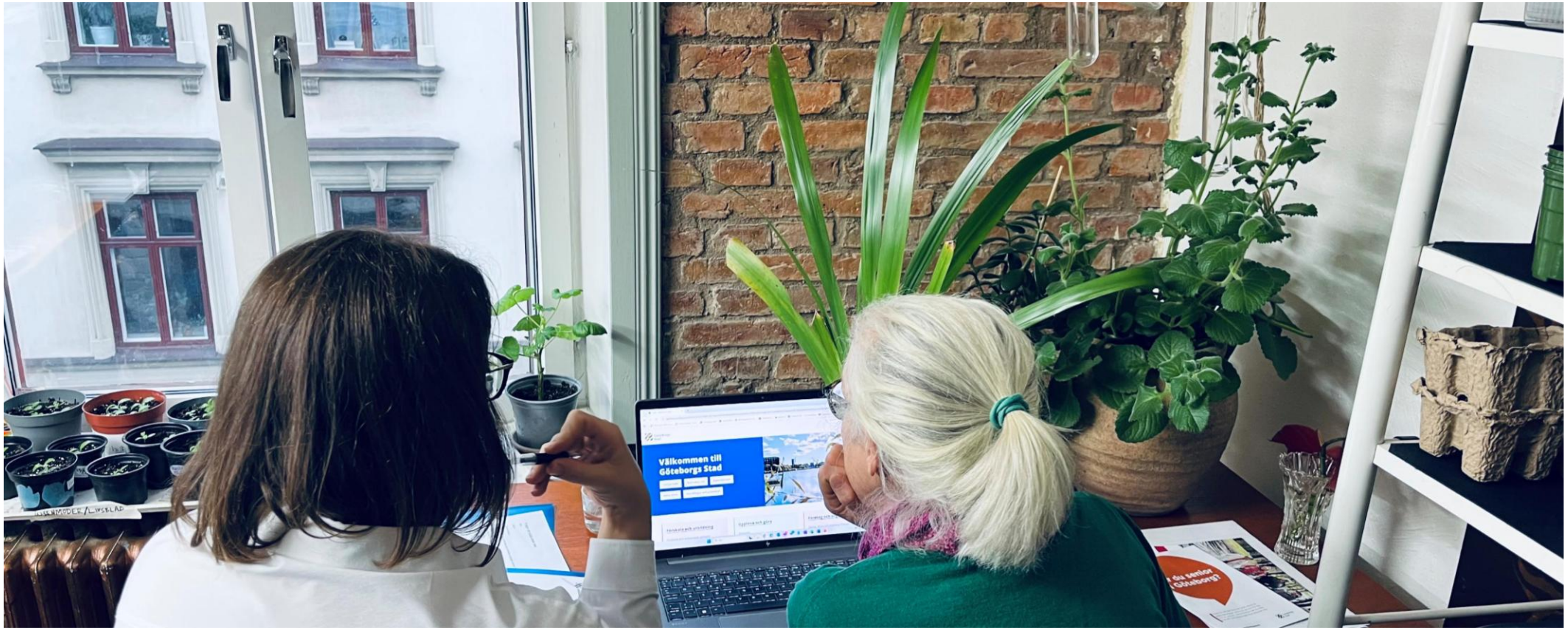

Min största problem är
att 1177 är svårt att
använda för de med
dåliga kunskaper i
språket. När jag ska till
vårdcentralen så säger
de att man måste boka
tid 1177 och det är
omöjlig svårt. Jag behöver
alltid hjälp från någon
kunnig person till
sådana saker.

”Kan man inte använda AI för att förbättra goteborg.se? Att man kan säga vad man behöver hjälp med. Det är svårt att söka rätt och det är många som har dålig syn och problem med händerna.”

Samtal med kvinna 70 år och framtidsutvecklare

Seniorer användartestar goteborg.se

Tre efterlängtade och efterfrågade insatser för seniorer

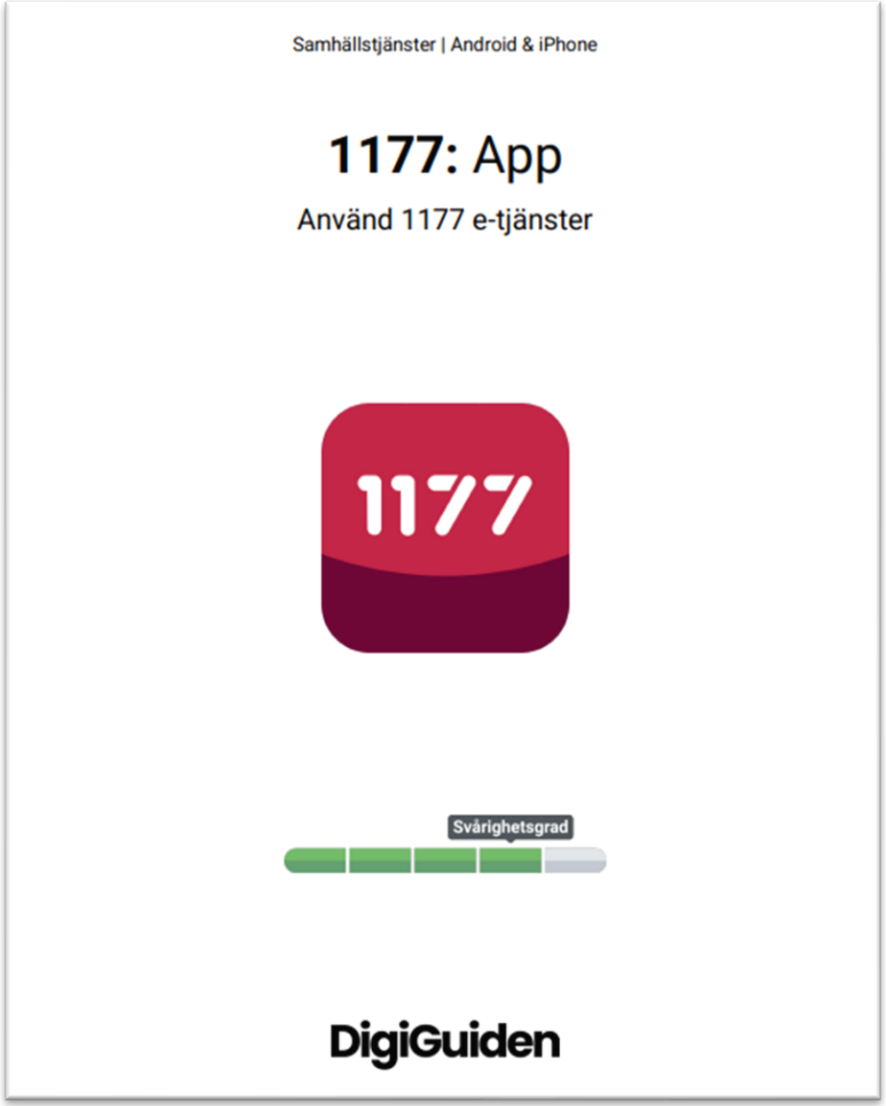
Göteborgs Stad

Efterfrågade och efterlängtade insatser!

- **Digitalt stöd i hemmet**
- **Pappersguider som förenklar seniorers digitala vardag**
- **Äldrekonsulenter som arbetar uppsökande mot ofrivillig ensamhet**

”Att kunna ta del av samhället är en demokratifråga. Jag hoppas att guiderna gör det möjligt för våra äldre att kunna behålla sin självständighet längre”

Johanna Häussler Sand i Vårt Göteborg 2025-11-05

Minoriteters livsvillkor ur ett seniorperspektiv

Återkommer gärna om temat våren 2026

Göteborgs Stad

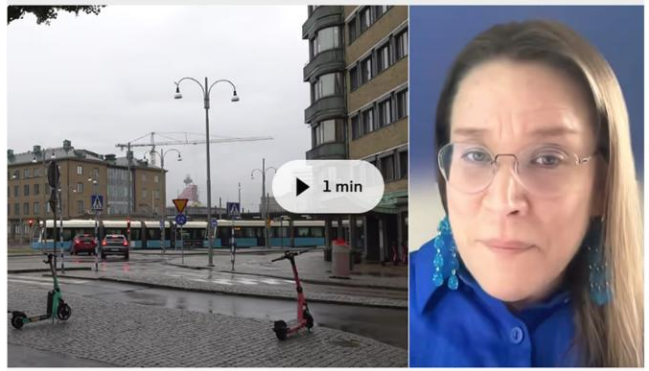
Göteborgs Stad VÄRT GOTEBORG

2025-10-17 | 3 min läsning

Kieli on tärkeä oikeus ruotsinsuomalaisille ikäihmisille

SVT NYHETER Nyheter Lokalt Sport SVT Play Ba

UUTISET

Videolla Göteborgin yliopiston tutkija, Maarit Jaakkola kertoo muun muassa, miten kaupungista voi tulla kieliystävällisempi. Foto: SVT/PRIVAT

Tutkija: ”Ikäystävällinen kaupunki on kieliystävällinen kaupunki”

Förmiddag i P4 Malmöhus

Sveriges Radio - Förmiddag i Malmöhus
21.10.2025 I 10:03 I 41914 words

Enkäten fanns även på finska och forskaren Maarit Jakola har nu på uppdrag av **Göteborgs Stads** äldreombudsman analyserat svaren.

Göteborgs stad

Förmiddag i P4 Norrbotten

Sveriges Radio - Förmiddag i Norrbotten
21.10.2025 I 10:03 I 43383 words

[Språket en viktig rättighet för sverigefinska seniorer » Vårt Göteborg]

Det bästa: seniorkortet, kultur och mötesplatser

Foto Lo Birgersson

Frågor och medskick till mig

Göteborgs Stad

Göteborgs Stad

Kontakt

Äldreombudsman Kristin Eliasson
Stadsledningskontoret

031-368 00 35
aldreombudsman@stadshuset.goteborg.se
goteborg.se/aldreombudsman

Göteborgs Stad

Seniorer i Västra Järnbrott Testarena

I samverkan med Bostadsbolaget

Jolin Sewén, Johanna Häussler Sand
Hälsofrämjande och förebyggande avdelningen, Äldre samt vård och omsorgsförvaltningen

Presentation

- Varför viktigt?
- Varför Västra Järnbrott?
- Vad kommer vi att satsa på?
- Hur ska vi jobba framåt?
- Vad händer just nu?
- Bra att känna till

- Inspel/frågor från er

Varför är detta viktigt?

Folkhälsopolitiska ramverket, målområde 5 (Boende och närmiljö):

- *Tillgång till en god och ekonomiskt överkomlig bostad i ett område som ger samhälleliga förutsättningar för social gemenskap bidrar till trygghet, tillit och en god och jämlik hälsa.*

Det är fortfarande svårt för vissa grupper att tillgodose sina bostadsbehov, bland annat äldre som vill eller behöver byta bostad.

Vilken betydelse har val av boende och flyttningar för hälsosamt åldrande?

Göteborgs Stad

Vetenskapligt huvudansvarig: S. Iwarsson
Projektledare: G. Gefenaite, M. Kylberg, M. Zingmark

Västra Järnbrott - testarena

Varför just Västra Järnbrott?

Många seniorer, totalt 384 hyresgäster i åldern 70+

De flesta (70+) har bott relativt länge i bostadsområdet varav …

- 14 % har bott i området 10 – 15 år
- 11 % har bott i området 15 – 20 år
- 22 % har bott i området 21 – 30 år
- 27 % har bott i området 31 år eller längre
- In- och utflyttningar senaste 2 åren för målgruppen 70 + ligger på sammanlagt 18,7 %

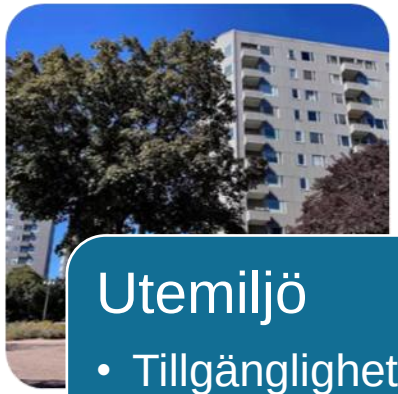
Inriktningar - spår

Mål: Ökad självständighet, minskad ensamhet som fördröjer inträdet till äldreomsorgen

Möten

- Mötesplatser

Utemiljö

- Tillgänglighet
- Trivsel

Delaktighet

- Involvera de seniora hyresgästerna

Flyttkedjor

- Underlätta flytt

Trygghet, självständighet, levnadsvillkor, främja kvarboende och minska ensamhet

80 år

Uppdrag från Kommunfullmäktige

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att i samverkan med AB Framtiden utreda möjligheter att underlätta för seniorer att starta flyttkedjor.

Möjligheten att erbjuda flytthjälp för seniorer i behov ska övervägas inom ramen för uppdraget

Hur ska vi jobba framåt?

LÄRA

Forskningsprojekt Lund

Vad kan vi lära oss från andra?

UTVECKLA

Forskare bl a i Äldre samt vård och omsorgsförvaltningen

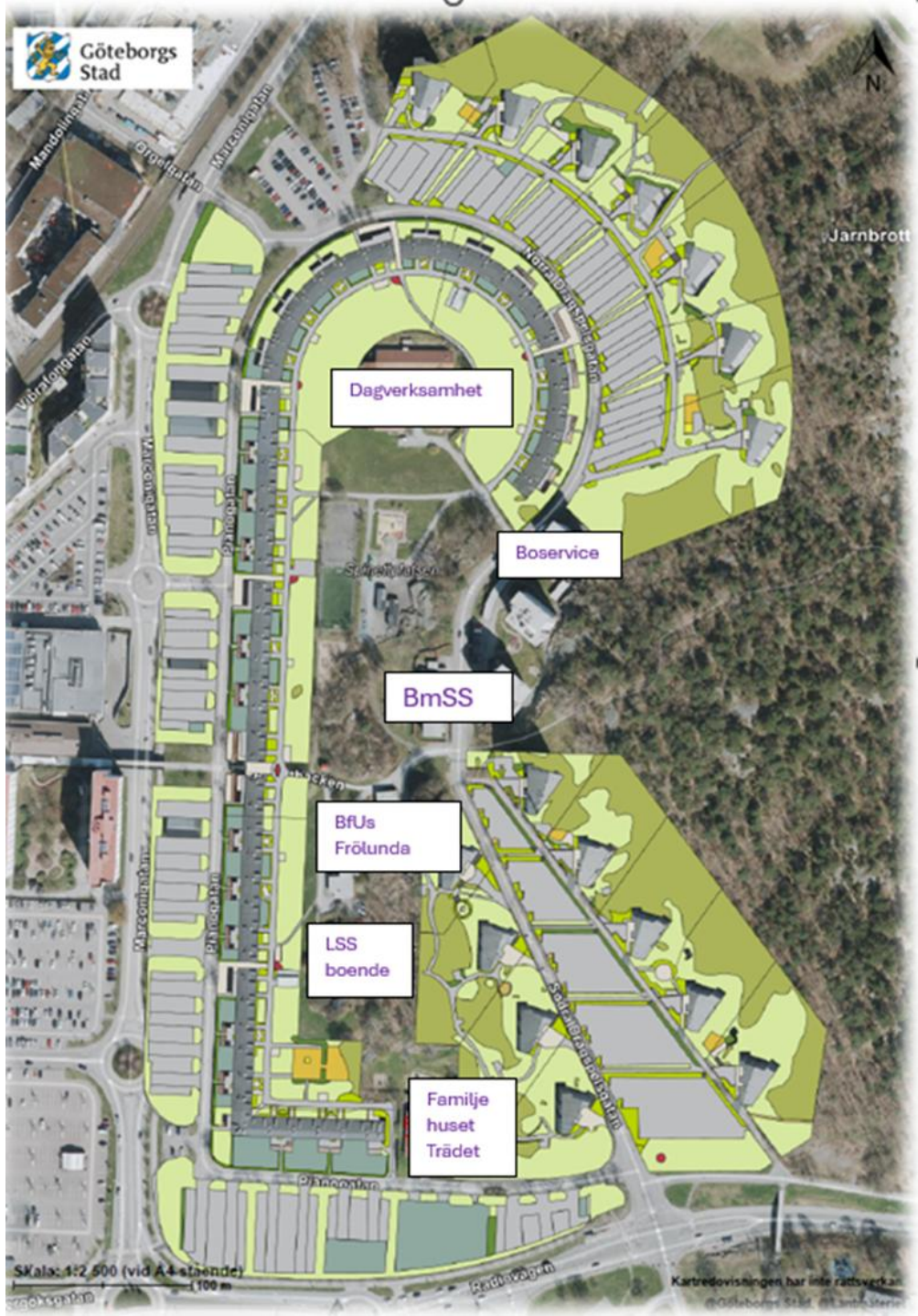
Hur kan vi arbeta evidensbaserat och klokt?

DELAKTIGGÖRA

Vad vill målgruppen?

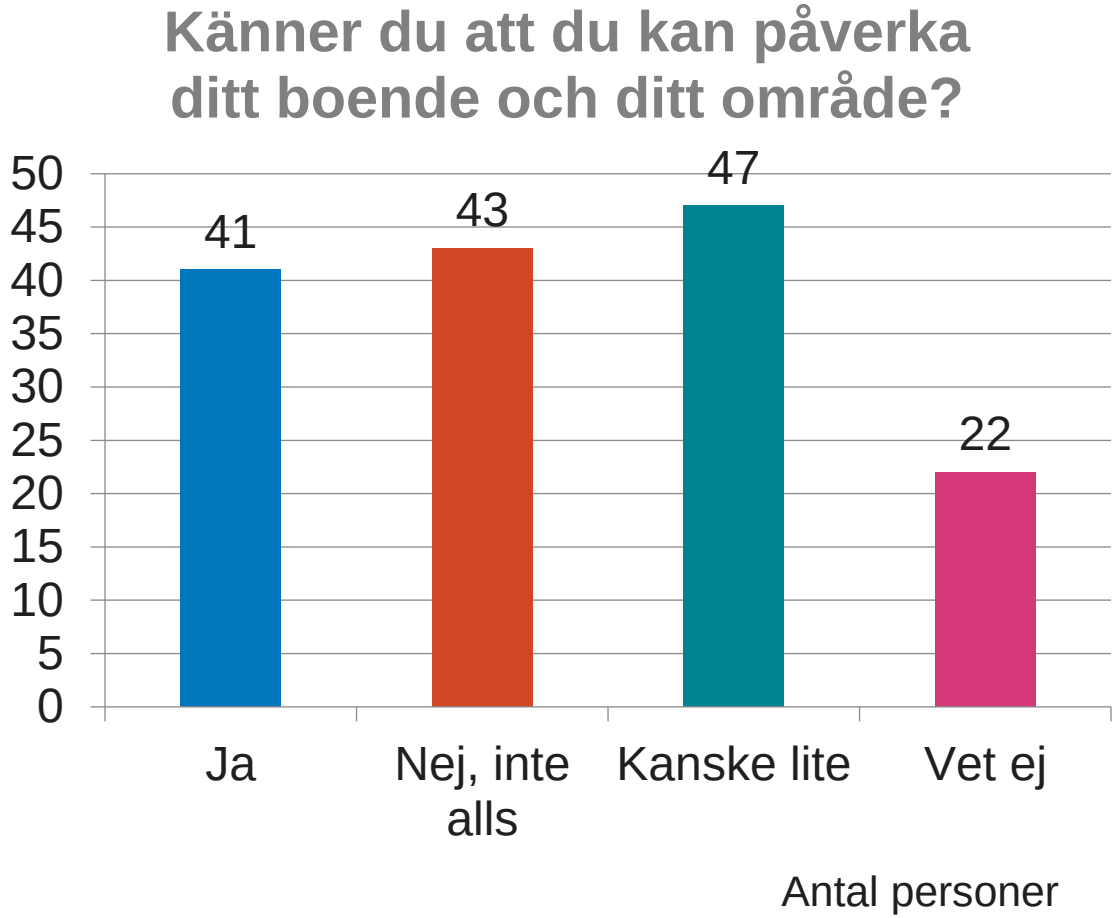
Samarbete med Hyresgästförening

Detta sker inom de fyra spåren

Resultat – Örat mot marken

- 156 svar
- 1/3 bakgrund i annat land än Sverige
- 2/3 yngre-äldre dvs mellan 70-80 år
- Dubbelt så många kvinnor svarade
- Majoriteten (ca 60%) av respondenter har bott i området i minst 20 år.
  1/3 av alla som svarade har bott i området i över 31 år
- Trivs mycket bra i området och sina bostäder
- De flesta är nöjda som det är gällande socialt liv och mötesplatser
- Träffa andra och lära känna sina grannar, fika och sociala aktiviteter mest populärt
- Ville engagera sig vidare
- Stort intresse för trygghetsboende (72 personer)

[Planera ditt boende som senior - Göteborgs Stad]

Planera ditt boende som senior

För dig som är senior och vill byta bostad

Det finns olika möjligheter för seniorer som vill byta bostad. Du kan bland annat:

- söka senior- och trygghetsboenden i vanliga hyresfastigheter
- söka omflyttning om du bor hos en kommunal hyresvärd i Göteborg
- få tips och råd tänka på om du vill anlita en flytt- eller städfirma
- kontakta oss på budget-och skuldrådgivningen om du behöver göra en budget inför flytten.

Tips! Tänk på att stämma av med Pensionsmyndigheten om du har rätt till att söka bostadstillägg.

Viktiga webbplatser

Sök bostäder för seniorer på Boplats

Det finns hyresfastigheter som endast har senior- eller trygghetsboenden. Du bor då i en fastighet med andra hyresgäster nära din egen ålder. Besök Boplats webbplats för mer information om hur du gör.

Sök omflyttning

Du som bor hos en kommunal hyresvärd i Göteborg kan söka omflyttning hos Poseidon, Bostadsbolaget, Familjebostäder och Gårdstensbostäder. Du loggar enkelt in med Bankid.

Göteborgs Stad

Kontakt

Jolin Sewén
jolin.sewen@aldrevardomsorg.goteborg.se
Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen, Göteborgs Stad

Johanna Häussler Sand
johanna.haussler.sand@aldrevardomsorg.goteborg.se
Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen, Göteborgs Stad